

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

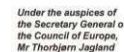
Under the auspices of
the Secretary General of
the Council of Europe,
Mr. Thorbjørn Jagland

European Rural Parliament²⁰¹⁷ Venhorst

Deklaracija Venhorst

21 oktobar 2017

Mi 250 učesnika iz 40 evropskih zemalja sastajali na trećem Evropskom parlamentu u selu Venhorst, provincija Sjeverni Brabant, u Holandiji od 18. do 21. oktobra 2017. pod pokroviteljstvom Generalnog sekretara Savjeta Evrope i sa učešćem predstavnika institucija Evropske unije, nekih nacionalnih vlada i organizacija civilnog društva iz mnogih zemalja. Zahvalni smo gostoljubivosti građana Venhorsta i za velike organizacione napore i podršku Vereniging Kleine Kernen Noord Brabant (VKKNB), državnim organima i organizacijama Sjevernog Brabanta i Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) i nacionalnoj vladi Holandije. Razgovarali smo o potrebama ruralnih područja i formulisali savjete o tome kako osigurati dobrobit svih ruralnih zajednica širom Evrope.

Fokusirali smo se na moć ruralnih zajednica da preduzmu inicijative i organizuju studijska putovanja i radionice na oko šest glavnih tema: stvaranje zajednica koja će istrajati u budućnosti, optimiziranje infrastrukture i usluga u zajednici, zajednička briga i uključivanje drugih, razvijanje ekonomske baze zajednice, zajedničko donošenje odluka, i prijem novih ljudi u zajednici. Potpuno priznajemo hitnost trenutne situacije i glavnih izazova sa kojima se trenutno suočava Evropa. Izazovi uključuju brzo širenje digitalizacije i automatizacije, iseljavanje stanovništva iz siromašnih u bogate regione i iz ruralnih područja u gradove, protok izbeglica u Evropu, kontinuirani gubitak biodiverziteta, klimatske promjene i njihov uticaj na mnoge delove Evrope i stalni pritisci na resurse Evropske unije i javne vlasti širom kontinenta. Ruralne zajednice su sposobne i voljne da doprinesu rješavanju ovih izazova.

U vezi sastanaka nacionalnih ruralnih parlamenta i drugih događaja koje su organizovali naši evropski i nacionalni partneri u poslednje dve godine, diskusije u Venhorstu rezultirale su pozivom građana i kreatora politika da podrže vitalnost ruralnih područja i da se pobrinu da opšte politike i programi budu u saglasnosti sa potrebama ruralnih zajednica. Štaviše, pozivamo građane i političare da pomognu u stvaranju održivih ruralnih zajednica na sljedeće načine.

Infrastruktura, usluge i povezivanje

Socijalno i ekonomsko blagostanje mnogih ruralnih područja ugrožava slaba infrastruktura i gubitak ili nedostatak osnovnih usluga, kao što su javni prevoz, zdravstvo i obrazovanje. Pozivamo pružaoce osnovnih usluga, ruralne zajednice i javne vlasti da održe i prošire usluge i modernu infrastrukturu u ruralnim područjima; ili (tamo gde to nije moguće) pružaoce osnovnih usluga da rade sa ruralnim zajednicama na pronalaženju kreativnih rešenja. Potrebno je razviti nove poslovne modele kako bi se osigurala održivost takvih rešenja. Ovi modeli trebaju biti zasnovani na potrebe zajednice donoseći korist životu i vitalnosti lokalnih zajednica. Kreatori politike igraju važnu ulogu u olakšavanju i finansiranju digitalizacije, obezbeđivanju visokokvalitetnog interneta, snabdevanju obnovljivim izvorima energije i ekosistemskih usluga i razvoju pametnih transportnih rešenja, kao i podržavajući razvoj sinergetskih ruralno-urbanih odnosa. Oni treba da donose zakone dajući zajednicama pravo da se brinu o sopstvenim objektima u selu, na primjer kroz pravo na osporavanje i konkurenciju. Finansiranje preduzeć u zajednici je važno. Evropski Ruralni Parlament može igrati ulogu prikupljanjem najboljih praksi u građanskim inicijativama u tim oblastima.

Borba protiv siromaštva i socijalne isključenosti

Mnoge seoske zajednice obeležava duh zajedničke brige. Međutim, socijalna nejednakost može se naći bilo gdje, sa ljudima koji pate od niskog dohotka, nedostatak pristupa uslugama ili diskriminacije. Ruralne zajednice treba da preuzmu vodeću ulogu u pružanju brige onima kojima je potrebna. Ruralne zajednice treba da budu odlučni u insistiranju da nacionalne i lokalne vlasti osigure socijalno uključivanje i obezbede sredstva za starije, nemoćne i druge osobe kojima je potrebna briga.

Jačanje lokalnih ekonomija

Dinamičnim zajednicama je potrebna solidna ekonomska osnova za uspjeh. Male i porodične farme su često u centru pažnje lokalnih ekonomija i treba da budu podržane. Mnoge ruralne oblasti suočavaju se s opadanjem tradicionalnih industrija, pretnjom odautomatizacije ili čak zatvaranjem i preseljenjem posla. Postoje obećavajući primjeri gdje su ruralne zajednice uspjele razviti nove "pametne" ekonomije na osnovu njihovih jakih tačaka i najvažnijih ekonomskih sektora. Pozivamo nacionalne i evropske kreatore politika da podrže ovakve eksperimente. Cilj treba da bude podsticanje jačanja regionalne ekonomske strukture, uzimajući u obzir važnu ulogu malih i srednjih preduzeća i zadruga, kao i zajedničku viziju klimatski izdržljivog razvoja. Takav program odgovara pristupu koji je nedavno predstavljen kao EU projekat za pametna sela.

Prijem novih ljude u zajednici

Ruralne zajednice mogu biti u dobroj poziciji da bi primili ljude koji dolaze u Evropu kao izbjeglice ili ekonomski migranti. Postoje dobri primjeri takvih aktivnosti u nekoliko zemalja. Međutim, prijem i integracija pridošlica nisu lak proces. Mreža Evropskog ruralnog parlamenta trebalo bi da podrži razmjenu praktičnih iskustava među onima koji rade na ovom polju. Zajedno možemo razviti internet alatke za dobre prakse koje će pomoći zajednicama u razvoju lokalnih inicijativa.

Mladi

Mladi ljudi su ključni za budućnost ruralnih područja. Njihova prava su zaštićena Konvencijom Ujedinjenih nacija. Mi veliku važnost pridajemo omogućavanju mladim ljudima da pronađu dobar život na selu. Ovo uključuje dovoljan broj usluga koje odgovaraju njihovim potrebama, kao i uključivanje mladih u razvoj ruralnih područja. Pozivamo vlade, javne organe i grupe LEADER da osiguraju učešće mladih ljudi u finansiranim programima. Yahtevamo da se partneri Evropskog Ruralnog Parlamenta povežu sa ruralnim omladinskim inicijativama i da iste podrže gde god je to moguće, na primjer uključivanjem mladih ljudi u inicijative u zajednici i podrškom međunarodne razmjene mladih ljudi u različitim evropskim zemljama, između ostalog kroz okupljanja poput nedavnog Prvog Evropskog Omladinskog Ruralnog Parlamenta.

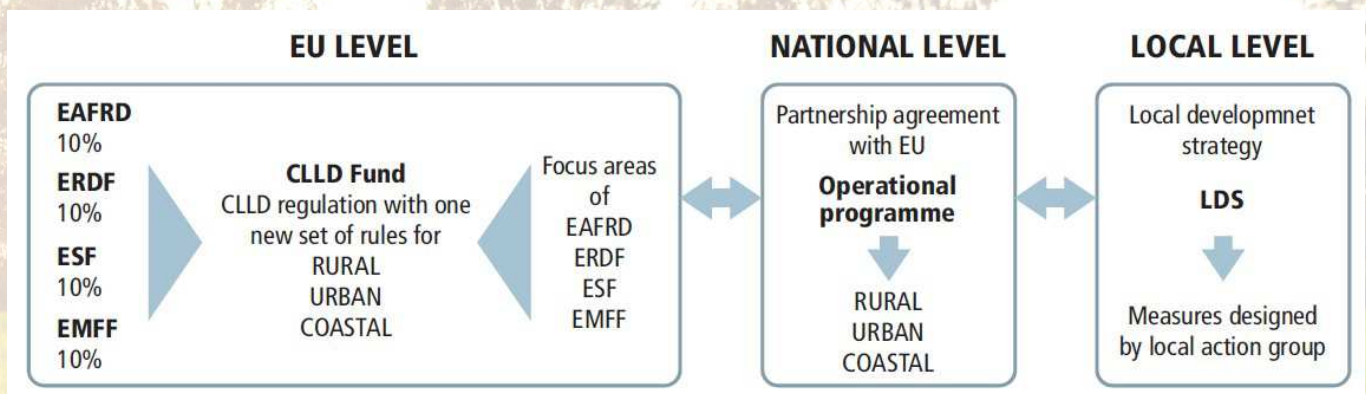
Razvoj zasnovan na principu odozdo - nagore

Sastanak Evropskog Ruralnog Parlamenta u Venhorstu obelodanio je entuzijazam ruralnih građana da se angažuju u svojim zajednicama i razviju višestruke inicijative za jačanje vitalnosti ruralnih područja. Pozivamo vlade i evropske institucije da:

- prepoznaju važnost lokalnog nivoa za razvoj kreativnih, otvorenih i namenskih strategija;
- ulažu u izgradnju kapaciteta i u podršku onim građanima koji su spremni da angažuju i ulažu značajan dio svog slobodnog vremena za zajednicu;
- jačaju partnerstva na više nivoa sa činiocima javnog, privatnog i građanskog društva; da omoguće ovim partnerstvima da obezbede nedostajuću kariku između politika na nacionalnom ili regionalnom nivou i inicijativa na lokalnom nivou;
- dodaju vrednost lokalnim sredstvima: prioritet treba dati investicijama koje povećavaju znanje i kapacitete zajednice i povećavaju održivo korišćenje strateških sredstava kao što su visoko kvalitetni predeli, kulturno naslijeđe, širokopojasni internet, hrana i otpad.

Fond za LEADER / Lokalni razvoj vođen od strane zajednica

Ove ciljevi treba da se reflektuju kroz fond za lokalni razvoj vođen od strane zajednica, na osnovu dugog iskustva LEADER pristupa. Predlažemo da Evropska unija formira poseban fond za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice, sa odgovarajućim nacionalnim ili regionalnim programima u zemljama članicama (vidi Tartuovu deklaraciju). Ovaj fond treba da dobije značajan deo sredstava svih evropskih fondova za strukturne investicije. Njihova upotreba treba da bude namenjena ciljevima koji su postavljeni u strategijama vođenih od strane zajednica, bez razlikovanja ili razgraničenja između različitih ESI fondova. Sredstva treba da budu raspoređena na decentralizovan način, kroz lokalna partnerstva, kako bi lokalne strategije mogle odgovoriti na lokalne potrebe i izazove, kao što je to objašnjeno u dijagramu dole.

Zemljama sa statusom zemlje kandidata, zemljama koje su u pristupnom periodu i zemljama u okruženju, koji imaju koristi od sistema EU za svoje ruralne ekonomije, treba omogućiti da učestvuju u konsultacijama vezanih za novu politiku EU.

Ova deklaracija je rezultat inspirativnog sastanka na kojem su predstavnici ruralnih zajednica širom Evrope razmijenili najbolje prakse i naučene lekcije. Pozivamo na odlučno praćenje i nastavak kampanje za održivu budućnost ruralnih područja, beleženjem naših dostignuća između sastanaka Evropskog Ruralnog Parlamenta. Ova deklaracija će u narednom mesecu biti podržana dodatnim dokumentom koji će sadržati detaljne predloge o ovim temama, na osnovu izveštaja Evropskog Ruralnog Parlamenta u Venhorstu.

Pozivamo evropske institucije da ovu deklaraciju koriste kao doprinos raspravi o EU okviru nakon 2020. godine. Težimo ka Paktu Ruralni Zajednica i Evropskoj Ruralnoj Agendi sa ciljem uvećavanja našeg doprinosa i učešća na evropskom nivou, paralelno sa agendom "Pakt iz Amsterdama" za gradove. Spremni smo da damo naš doprinos jačem povezivanju građana u našim zajednicama sa evropskim ciljevima.